

*Tým podpůrců z TUDYTAM – cesta k větší
nezávislosti lidí s intelektovým
znevýhodněním?*

Konference Profesionální podpůrcovství jako cesta
k nezávislosti aneb zkoumáme překážky a příležitosti
17. 10. 2023 Praha

Dita Vojířová

A decorative graphic in the bottom right corner consisting of three concentric yellow semi-circles of varying sizes, resembling a stylized rainbow or sun.

Podpůrce není odpůrce!

Hledáme rovnováhu mezi potřebnou ochranou a / versus samostatností lidí se zdravotním znevýhodněním v jejich právním jednání.

- nový pro bono projekt týmu TUDYTAM z. s.
- hradíme náklady spojené s realizací Smlouvy o nápomoci
- trvání projektu 3 roky, začínáme v lednu 2024
- přímá podpora dospělým lidem s intelektovým znevýhodněním
- metodická podpora pro tým Podpůrců

Východiska projektu

- V roce 2024 bude **10. výročí** od účinnosti nového Občanského zákoníku, ve kterém je zakotvena možnost zachovat lidem se zdravotním znevýhodněním plnou svéprávnost a při právních jednáních, která jsou pro ně nesrozumitelná nebo ohrožující, jim poskytovat tzv. **podporované rozhodování**.
- Přesto v České republice žije stále vysoký počet lidí, kteří mají omezenou svéprávnost a ustanoveného opatrovníka. Tento způsob ochrany před riziky spojenými s právním jednáním je pro mnoho lidí se zdravotním znevýhodněním velmi **demotivující, případně stigmatizující**.
- K praxi omezování svéprávnosti dochází i v případech, které ukazují, že navrácení svéprávnosti a případně využívání jiných, alternativních způsobů ochrany v právním jednání **podpořilo u lidí s postižením převzetí zodpovědnosti a zvýšení kompetencí**. Přesto nejsou tyto alternativy, včetně využívání podpory prostřednictvím tzv. nápomoci v rozhodování, využívány.

Proč tomu tak je?

Zkušenosti ukazují, že zavádění institutu podporovaného rozhodování do praxe je limitováno těmito faktory:

- nedostatek lidí, kteří jsou ochotni se stát podpůrcem,
 - nedostatečné kompetence osob, které podpůrcovství vykonávají,
 - nedostatečná informovanost laické i odborné veřejnosti,
 - nedostatek praktických zkušeností v konkrétních situacích,
 - obavy odpovědných osob (soudce, stávající opatrovník, znalec z oboru psychiatrie).
-
- A decorative graphic in the bottom right corner consisting of three concentric yellow semi-circles of varying thickness, resembling a stylized rainbow or sunburst.

Co s tím?

- Podpůrcem se stávají poskytovatelé sociálních služeb (tato varianta má svá rizika, především v případě celoročních pobytových služeb).
- Podpůrcem se stávají rodiče a/nebo jiní rodinní příslušníci (i tato varianta má své slabiny).
- Podpůrcem se může stát obec (konkrétní zaměstnanec obce, bez finanční kompenzace).

Co s tím?

- Považujeme za důležité budovat **sít profesionálních podpůrců**, kteří budou **nezávislí na poskytovateli sociální služby**. V rámci našich pro bono aktivit budeme pečlivě zkoumat a v praxi zjišťovat, co vše je nezbytné pro vytvoření této sítě.
- *Často se setkáváme s tím, že pomáhající profesionál již nějakou dobu přemýšlí o tom, že by někomu byl podpůrcem, ale obvykle neví co to obnáší, a také do toho nechce jít sám (bez podpory v týmu, vzájemné inspirace a motivace).*

Cíle projektu

- 1) Navázat profesionální vztah mezi podpůrcem a podporovaným u konkrétních lidí se zdravotním znevýhodněním a pomoci jim ke soudem schválené Smlouvě o nápomoci (a tím k navrácení svéprávnosti).
- 2) Analyzovat překážky ve schvalování Smlouvy o nápomoci ze strany veřejné správy.
- 3) Zmapovat co usnadňuje a naopak komplikuje výkon podporovaného rozhodování.
- 4) Dle možností motivovat a zaškolovat potencionální podpůrce z blízkého okolí podporovaného.

Kdo bude podpůrcem?

- Smlouva o nápomoci bude uzavřena mezi TUDYTAM a Podporovaným
- 6 - 8 členný tým složený z odborníků, kteří již zastupují značku TUDYTAM a dalších externích spolupracovníků
 - budoucí Podpůrci nepůsobí v sociální službě nebo nejsou v přímé práci s klienty sociální služby, s budoucím Podporovaným nemají dosud žádnou vazbu
- Metodička pro Podpůrce
- JUDr. Maroš Matiaško – externí partner, právník s rozsáhlou zkušeností v této oblasti, pro účely formulace Smlouvy o nápomoci a případné konzultace při odvolání apod.)

Koho budeme podporovat?

- 6 – 8 dospělých lidí s intelektovým znevýhodněním, kteří
 - mají nyní soudem omezenou svéprávnost a jmenovaného (veřejného) opatrovníka a tento způsob je pro ně příliš omezující;nebo
 - nemají omezenou svéprávnost, ale svým právním jednáním se poškozují a Smlouva o nápomoci by pro ně byla vhodnou formou podpory;
 - žijí v pobytové sociální službě typu Domov pro osoby se zdravotním postižením, případně Chráněné bydlení;
 - nemají možnost, aby byl Podpůrcem někdo z rodiny;
 - mají motivaci získat Smlouvu o nápomoci.

Fáze projektu I.

1. Oslovení a výběr lidí, kteří mají zájem o Smlouvu o nápomoci
 - jedním z kritérií pro výběr bude blízkost bydliště Podpůrce a Podporovaného
2. Seznamování budoucího Podpůrce s Podporovaným
 - předpokladem pro dobré fungování je vztah důvěry
3. Formulace rozsahu Smlouvy o nápomoci, dle individuálních potřeb, a podání žádosti o její schválení na příslušný soud
 - kroky zvyšující šanci na schválení Smlouvy o nápomoci
4. Odvolání v případě zamítnutí Smlouvy o nápomoci
 - ve spolupráci s právníkem

Fáze projektu II.

5. Realizace podporovaného rozhodování
 - pravidelný kontakt s Podporovaným
 - pravidelné individuální a týmové konzultace s metodičkou
 - písemné záznamy z průběhu podpory
6. Mapování dalších osob v blízkém okolí Podporovaného
 - rozšíření Smlouvy o nápomoci
 - příprava na postupné předání, včetně metodické podpory
7. Vyhodnocení projektu

Oponentura jako součást veřejného opatrovnictví

- Sedmý díl seriálu „Splátka dluhu Dorotě Š.“

Děkuji za pozornost
dita@tudytam-vzdelavani.cz

[Podpůrce není odpůrce - TUDYTAM \(tudytam-vzdelavani.cz\)](https://tudytam-vzdelavani.cz)

